Anulu V. Nr. 70.—429. Pesta, Joi, 2.\14. sept. 1865.

Ese de doue ori in septemana Joi-a si Dominec'a.

Pretiulu pentru Austri'a

pre anu intregu . . 10 fl. v. a.
„ jumetate de anu 5 fl. v. a.
„ trei lune . . . 3 fl. v. a.

Pentru Romani'a si Strainetate

pre anu intregu . . 14 fl. v. a.
„ jumetate . . . 7 fl. v. a.
„ trei lune . . . 3 fl. 50 cr.

CONCORDIA.

DIURNALU POLITICU SI LITERARIU.

Prenumeratiunea se face la Tipografia Trattner-Caroliana in strat'a domnesca Nr. 2. éra corespundintiele la Redactiunea diurnalului Strat'a Sacarului (Zucker-Gasse) Nr. 9. unde sunt a se adresà tote scrisorile ce privescu administratiunea, speditiunea, etc.

Scrisori nefrancate si corespundintie anonime nu se primescu. Scriptele nepublicate se voru arde.

Pentru insertiunea publicatiuniloru au a se respunde 6. cruceri de linia. — Unu nru sînguràtecu costâ 10 cr. v. a.

REVISTA POLITICA.

Pesta, 1/13 sept. 1865.

Cetîtorii nostri au in nrulu acestu-a rescriptulu reg. indreptatu câtra membri guvernului Trnu, si care desfiintieza diet'a Transîlvana, conchiama alt'a noua pe 19 neomvre a. c. la Clusiu, intru intielesulu art. XI d'in 1791. Obieptulu eschisîvu de desbatere alu acestei diete va fi revisîunea art. I d'in 1848 referitoriu la uniunea Transîlvanìei cu Ungarìa.

Romaniloru, despoiati de drepturi polìtîce pre la 1791, li se recunoscu acù aceste drepturi, fie-care idîvidu romanu are dreptulu de alegere daca respunde câtra statu unu censu de 8 *fl.* v. a. necomputandu in acésta suma contributiunea de capu si adausele. Rescriptulu dice mai departe câ câti-va d'intre cei mai nante neindreptatiti, voru fi chiamati a compune partile constitutîve legali a le dietei, va sê dica coron'a va avè unu numeru ore-care de regalisti si d'intre Romani.

S'au implinitu prin acést'a tote faimele respandîte despre diet'a Transîlvana, precum si temerea Romaniloru pentru censulu de 8 fl. Parerile nostre despre censulu acestu-a sunt cunoscute, avemu sê mai adaugemu numai câ prin elu nu se ie in deplina consîderatiune contributiunea de sange, care la tota intemplarea are sê fie, dupa dreptate, pretiuita mai multu de câtu contributiunea de avere. Cu acestu censu, majoritatea romana remane mare parte eschisa de la alegeri, si acést'a nu d'in vin'a ei, ci d'in acea cercustantia câ feudalismulu in ante de 1848 a apesatu-o prè tare, a seracitu-o, si urmele lui nu le-au potutu sterge neci pana *in presentu. Candu fiiulu tieranului romanu* vine la recrutare, nu l'intreba nimene daca tatalu seu respunde censulu de 8 fl. ci lu consîdera de indreptatitu d'a fi recrutatu. Nu voimu sê dicemu prin acést'a câ contributiunea de sange are sê sierbesca de base eschisîva legei eleptorali, ci dorimu dupa dreptate unu compromisu intre contributiunea de sange si cea de avere, si atunci suntemu securi câ censulu de 8 fl. se va sterge. Credemu câ in diet'a venitorie se va regulà si acésta cestiune, dupa dreptate si cuviintia.

Diurnalele straine se ocupa de convenirea Imperatului Napoleone cu Isabela regin'a de Spanìa la San Sebastian, cele francesci repetiescu câ pentru Francìa nu mai esîstu Pireneii. „France" crede câ acésta convenire nu va conduce la neci unu tratatu referitoriu la sortea Franciei si a Spanìei, precum nu condusera serbatorile maritîme de la Cherbourg si Porthsmouth, dara tote aceste evineminte marturisescu despre bun'a contielegere ce esîste intre respectîvele poteri, si acést'a de securu si-are importanti'a sa si d'in puntu de vedere polìtîcu. „Monitoriulu" dice despre acést'a: „Convenirea suveraniloru s'a intemplatu in modulu celu mai afabile, poporatiunea intrega d'in San-Sabastianu partecipâ la acestu evenementu, care va confirmà legaturele intre acesti doi suverani si tierele loru."

Conventiunea de Gastein dede ansa guvernului francescu, a si-pronuncià parerile sale asupra deslegarei cestiunei Schleswig-Holstein. Intr'unu cerculariu indreptatu agintiloru sei d'in strainetate, crede cumca numitulu tratatu fece deslegare numai provisoria, si câ deslegarea definitîva are sê se indeplinesca cu concursulu poporatiuniloru interesate d'in cestiunatele principate.

Unu telegramu ne asècura, câ si cabinetulu de Londra, a indreptatu unu cerculariu catra representantii sei d'in strainetate, prin care se pronuncie asupra tratatului de Gastein. Se afirma câ cerculariulu anglu e compusu in termini condemnatori, numindu-lu acestu tractatu de unu actu, care nu convine poteriloru nemtiesci.

La scaldele de Biariti se aduna una multime de dîplomati europeni, pare a fi unu congresu, ascunsu sub pretestulu desfetariloru. Representantele Austriei la cûrtea de Monacu, ct. Bloome, inca a plecatu catra Francia. Una parte a diurnalisticei francesci lu portà si pre acest'a pre la Biariti dar' „Volksfr." d'in contra e informatu, câ acestu dîplomatu, caletoresce numai in afaceri familiari, cari n'au neci una legatura cu polìtîc'a. Acésta informatiune a lui Volksfr. pare a se adeverì si prin acea cercustare câ Bloome nu fece visîta neci unui dîplomatu colegu de alu sêu. „Pressei" i pare reu câ Austria nu-e representata la Biariti, dar' se mangaie cu ace'a, câ precum e informata, cabinetulu austriacu are de cugetu a petrece cu atentiune caletori'a dlui Bismark.

Prìncipele italianu Amadeu retornandu de la Lisabona s'a abatutu pre la curtea spanica, unde de câtra representantele italianu marchionulu Tagliacarne fu condusu in antea reginei, la care intîmpinâ o primire afabile. Se crede câ prìncipele Amadeu (care numera preste 20 de ani) va luà de socìa pre fii'a cea mai in etate a reginei spanice pre infant'a Maria-Isabela care acù are 14 ani, o etate in care nu sunt rare maritarile feteloru Spanìei. Diurnalele spanice inca nu demintiescu acésta faima, se marginescu numai a observà câ nemicu s'a facutu cunoscutu in modu oficiale. Daca se va adeverì acést'a, i vomu vedè pre Burboni impacandu-se cu Italìa si Francìa, ceea ce aru fi unu evinementu de mare importantia nu numai pentru venitoriulu Spanìei, ci pentru polìtîc'a intrega a Europei.

Diurnalulu semioficiale „Gen. Cor." primesce d'in Bucuresci incunoscintiarea, câ retornarea *principelui Cusa, n'a schimbatu starea lucruriloru d'in Romanìa. Poporatiunea e liniscita* si tace ca mai inainte, nimicu dâ ansa la suspectiunea, câ cei nemultiemiti in urmarea evenemínteloru de Bucuresci, voru se-lu faca pre guvernu a intrevenì éra-si cu potere armata. Se vorbesce cumca câti-va boieri nemultiemiti si partîsanii loru au compusu unu comitetu moldovenescu care resiede in Orastie si a carui problema ar' fi a depune pre principele Alesandru Joanu. Capii comitetului se folosescu de diurnalului revolutiunariu „Clopotulu" ca de organu pentru atiutiare. Altmintrea ei vreu se ascepte evenemintele.

Conchiamarea dietei Transîlvane.

Noi Franciscu Josefu Antâiulu

d'in grati'a lui Domnediedieu Imperatu alu Austriei, rege Apostoliou alu Ungarìei, Boemìei, Galitìei si Lodomerìei; rege alu Lombardîei, Venetìei si Ilirìei, arciduce alu Austrìei, Mare prìncipe alu Transîlvanìei si comite alu Secuiloru etc. etc. etc.

Ilustri, reveriti, nobili, multu onorati, onorati, cercuspecti si intielepti, iubitii Nostri credînciosi!

Prin dîplom'a Nostra imperatesca de la 20 opt. 1860 am aflatu cu cale a restituì institutiunile constitutiunali a le tiereloru coronei Nostre unguresci, intre marginile statorite intr'aceea, cu acea intentiune ca regularea definitîva a relatiuniloru de dreptulu publicu alu acestoru tiere sê se pota medilocì pre base durabili.

Pentru ca importantea cestiune a regularei relatiuniloru de dreptulu publicu alu marelui nostru prìncipatu Transîlvanìa, pre langa legatur'a intîma ce o are acésta tiera câtra coron'a Nostra unguresca, sê devina la o deslegare finale si multiamitorie, am cugetatu de necesetate a conchiamà diet'a constitutiunale a marelui nostru prìncipatu Transîlvania pentru 19 noemvre a. c. in cetatea Nostra regìa libera Clusiu, dupa compunerea statorita in artîculului de lege alu XI. d'in anulu 1791, si acestei diete i se va asterne ca obieptu eschisîvu si uniculu alu desbaterei revisîunea artîculului de lege I. d'in anulu 1848 despre uniunea Ungarìei si a Transîlvaniei, cu privintia la interesele comune a le ambeloru tiere.

Ca la acésta dieta se capete o representantia amesurata si acele clase a le poporatiunei cari mai ante erau neindreptatite, si a caroru egale indreptatire deplina Noi am statoritu-o de repetite ori, dechiarâmu de indreptatiti a partecipà la alegerile pentru dieta pre toti acei-a, cari dupa tabulele ultîme de contributiune platescu contributiune dîrecta, fora contributiunea de capu si adause, o suma de 8 fl. v. a.

Totodata ne-am ingrigitu, ca indîvidi cari se tienu de aceste clase a le poporului ce mai nante erau neindreptatite, sê-si afle primire in cele lalte parti constitutîve legali a le dietei.

Pentru acésta dieta am numitu de comisariu reg. dietale si locutieninte alu personei nostre reg. pre sînceraminte iubitulu Nostru consîliariu intîmu actuale, presiedinte alu guvernului Nostru regiu Transîlvanu, cavaleru alu coronei de feru clasea prima, submaresialu campestru contre Folliot de Crenneville.

Voa, iubitiloru credînciosi, ve incredîntiezu cu gratìa a conchiamà diet'a pre diu'a si in loculu defiptu de Noi, si de locu sê emiteti despusetiunile necesarìe câtra comitate, dîstricte, intielegendu acì si dîstrictulu Naseudului, câtra scaunele secuiesci, apoi câtra scaunele si dîstrictele sasesci, câtra cetatile libere regìe, intielegendu acì si cele d'in scaunele si dîstrictele sasesci, apoi câtra orasiulu Orastìa, in fine câtra tergurile Reginulu-sasescu si Fogarasiu ce Noi le-am radîcatu in sirulu orasieloru, câtra antîstiele terguriloru cari au dreptu d'a se representà la dieta constitutiunalminte, pentru ca intru intielesulu artîclului de lege XI d'in anulu 1791, impreuna cu toti cei dechiarati acù de indreptati la alegere, sê indeplinesca alegerea de deputati la acésta dieta cu rapediunea ce o receru relatiunile esîstinti.

Pentru acést'a, dar' eschisîvu numai spre scopulu indeplinirei alegeriloru, se voru impoterì desclinitu comitii supremi ai comitateloru, capitanii supremi a dîstricteloru, judii regìi supremi a le scauneloru secuiesci, ca intru intielesulu instructiunei incuviintiate de Noi la 25 martiu 1861 si comunicata Voa prin decretulu de curte de la 26 martiu 1861. Numerulu 886, sê compuna comitetele prescrise prin aceea mai detaiatu, cu a caroru ajutoriu voru avè sê porte mare ingrigire pentru efeptuirea conscientiosa a alegeriloru, pentru pastrarea liniscei si a ordînei, éra starea actuale a oficialiloru in acele jurisdîctiuni are sê remana in statu quo, fora turburarea efeptuirei alegeriloru.

Fatia cu acésta conchiamare ordînata de Noi a dietei constitutiunali a marelui nostru prìncipatu Transîlvanìa, mai departe am aflatu cu cale a desfiintià diet'a conchiamata prin rescriptulu Nostru regescu de la 21 aprile 1863 in liber'a Nostra cetate regìa Sîbiiu, pre basea unui regulamentu dietale provisoriu, si Noi ve insarcinâmu iubitiloru credînciosi ca acésta despusetiune a Nostra sê o faceti cunoscuta de locu tuturoru jurisdictiuniloru tierei, si despre acést'a pre calea presîdîului acestei diete sê faceti a se incunoscintià atâtu membrii alesi câtu si cei chiamati ai acelei-a.

Caroru-a altmintre remanemu neschimbatu aplecati cu bunavoniti'a si gratî'a imperatesca-regìa si de mare-prìncipe.

Datu in palatiulu de desfatare alu Nostru Laxenburg la prim'a septemvre in una miia optu cente siese-dieci si cinci, in alu siepte sprediecele anu alu domnirei Nostre.

Franciscu Josefu m. p.

Franciscu conte Haller m. p.
La prè nalt'a demandatiune propria a Maiestatei S. imp. reg. Apostolice:
(trad. d'in diur. of.) Nicolae conte Teleki m. p

Revista diurnalistica.

Scirea despre intentiunea guvernului d'a asterne la diet'a cea mai d'aprope a Ungarìei dîplom'a de optobre si patent'a de fauru ca propusetiuni regesci, dede ansa la multe desbateri, in cari se impartesira atâtu diurnalele nemtiesci câtu si cele magiare. O parte a nemtiloru, cu cunoscintia putiena despre dreptulu publicu alu Ungarìei, afirmà câ aceste duoe acte se voru asterne ca oblegatorìe, crediendu câ nimene va face esceptiune contra loru, fiindu câ ele au restituitu vieti'a constitutiunale. Respunse la aceste „P. Napló„ dovedîndu câ diet'a Ungarìei e unu faptoru alu legelatiunei egalu cu coron'a, representanti'a tierei nu pote

fi numai o sîmpla registratura séu espedîtura ca numitele acte sê le iee spre in cunoscintiare si sê le inregistreze intre legile tierei. Dreptu-aceea se presupune ca de securu câ guvernulu va asterne cestiunatele acte pentru desbatere, si astu-felu representanti'a tierei va decide de ele dupa intieleptiunea sa. — „Deb.“ despre care se crede câ e inspirata de noulu regimu, consentiesce cu „P. Nap.“ câci la d'in contra Mailatu si Sennyey aru innaintà numai teorì'a espirarei dreptului facendu-o acést'a cu cuvinte dulci si cu manusi. „Unu guvernu — dice „Deb.“ — care d'o parte a facutu totu ce s'a potutu pentru intregitatea Ungarìei, éra d'alta parte s'aru infatisià in antea dietei cu aceste doue acte in mana: aru dovedî câ voiesce tocm'a aceea, de care avemu lipsa: adeca aru innaintà molcomirea spìreteloru, complanarea dîferintieloru de dreptulu pùblicu, pastrarea pusetiunei de statu a Ungarìei, si aru observà princìpiulu contînuitatei de dreptu, in câtu numai se pote dupa cofusîunile si predarile comise de Bach si Schmerling.“

Diurnalulu „O. d. P.“ e informatu cumca unu barbatu de statu, in dilele trecute dise câtra cei ce se temeau petru autonomì'a Transîlvaniei: Dora e o fapta complinita uniunea Transîlvana? Si daca diet'a Transîlvana tocm'a s'aru dechiara pentru uniune, capetatu — s'a ore si santiunea prè 'nalta? Diurnalistic'a austriaca se grabesce prè tare intru a lu judecà pre guvernu!“

E ce-va naturalu câ atari dechiarari nu potura placè in castrele barbatiloru pregatîtori ai dualismului, d'aceea potemu precepe de ce „Deb.“ li respunse cam aceste: „Suntemu convinsi deplinu, cumca celu ce spuse acele lui „O. D. P.“ nu e membru alu cabinetului nu e barbatu de statu conducatoriu. „O. D. P.“ asculta de scorniture s. c. l.“

O faima pretîndeà a scì cumca cancelarì'a de curte a Ungarìei l'aru fi asecuratu pe ministrulu de finantia cumca diet'a tierei va fi gat'a a primì a supra-si o parte d'in detoriele statului. Fatia cu acésta faima, „N. fr. Pr.“ ni spune câ aru fi o maniera periculosa pentru crèdetu a substerne la desbaterea dietei Ungarìei detorì'a statului, câci acést'a e „un'a si nedespartita“ in tocm'a ca militì'a imperiului, ele privescu imperiulu intregu, le garanteza tote provinciele, deci nu se potu despartì.

In „Pesti Napló“ contele Juliu Andrássy si-radîca cuventulu pentru restaurarea dîregatoriloru comitatensi“ si a vietiei municipali, elu e primulu carele graiesce astu-felu in numitulu organu, altmintre graiulu lui e tardìu câci, precum scimu, acésta cestiune s'a si decisu la locurile competînti.

In „Hon“ unu corespundînte d'in Brussela vorbesce despre cestiunea natiunalitatiloru, areta cum traiescu in pace natiunalitatile dîferite ce compunu Svitìa, Belgiulu si Anglia. Ni-aru parè forte bine daca elu s'aru pronuncià cu ce-va mai chiaru, impartindu suaturi connatiunaliloru sei, cari, dupa esperiinti'a de pana acuma, au lipsa de atari invetiature pregatîtorie deslegarei cestiunei natiunalitatei.

Dognecea 20 augustu.

Gratulatiunea preotiloru d'in locurile montanistice adresata Ilustritatei Sale Domnului Ioanu Popasu Episcopului de Caransebesiu.

Ilustrissime si Prèsantite Domnule Episcope!

Domnedieu au lasatu sòrtea natiuniloru in manile imperatiloru; dupa Ddieu dara imperatii sunt cei mai de aprope chiamati a face indestulare poporeloru sale si a le conduce la portulu fericirei, si daca imperatulu voindu intru adeveru a plinì fapt'a asta marinimosa consolidéza mai antâiu beseric'a ca pe isvorulu de unde incepe a curge fericirea, dandu-i in frunte astu-feliu de barbati, in cari natiunea are incredere, ca sê conlucre la fundamentulu acelei fericiri in specie pentru unu poporu, care prin neclatît'a sa credîntia, prin caldurós'a loialitate si voios'a sacrificare in totu tempulu si adverse vicisîtudîni pentru tronu si pentru patria demnu s'au aretatu; atunci inimile cele sîmtietore ale natiunei se aprindu de infocat'a multiamire câtra regente, atunci ochii natiunei cu incordata atentiune si sperantia sunt tientîti spre acei barbati de incrèdere, atunci trècerea de la stadîulu celu deplorabile de mai nainte la atare stadiu imbucuratoriu face epoca in viéti'a netiuniloru.

Natiunea romana de rel. gr. or. nici candu n'au sîmtitu in peptulu seu mai mare si mai cordîale bucurìa, ca-si candu au avutu norocirea de a salutà prègratios'a restîtuire a metropolìei romane decretate prin autografulu Maiestatei Sale c. r. apos. ddto 24 diecemvre a. t. Faim'a ast'a ca o potere electrica a strabatutu prin inimile tuturoru romaniloru de rel. or. Prin beserici, in adunari, prin tote cercurile ba si prin fie care casa de osebi se audiau numai manifestari de cea mai via bucurìa, erà unu triumfu de cea mai mare acuisîtiune, erà o serbare pomposa si entusîastica natiunale si pretutîndeni si — inaltiau câtra tatalu cerescu alu indurariloru numai rogatiuni de cea mai caldurosa multiamire pentru inalt'a gratìa a Maiestatei Sale, câci s'au induratu a dà bisericii ort. or. cei veduvite de nisce seculi, necesariulu capu natiunale si prin aceea a plinì demultu insetat'a dorintia a natiunei.

Dar' pe câtu au fostu bucurì'a ast'a universale la totu poporulu romanu de rel. gr. or. pe atât'a in parte inalt'a resolutiune imperatésca d'in 6. juliu a. c. prin carea prègratiosulu nostru Monarcu s'au induratu a denumì pe Ilustritatea Vòstra de episcopu in nou restîtuit'a dîecesa a Caransebesiului si acum solen'a introducere pe scaunulu archiereescu au sternitu in doiosele pepturi a respectîviloru fii sufletesci indoit'a bucurìa, pastrandu-se ambele acte si la posteritate ca o epoca premergatorîa unui viitoriu mai ferice.

Evenimintele aceste, cari in viéti'a natiunei rom. ortod. facu o epoca de cea mai mare insemnetate, reflectéza de un'a parte n'indoit'a garantia despre parintésc'a gratìa si bunavointi'a Maiestatei Sale c. r. ap. cu carea e solicitata pentru sòrtea poporeloru sale, de alta parte in tota beseric'a rom. ort. intîmpina acelea unu resunetu de comuna indestulare si de cea mai sîncera bucurìa.

Si cu dreptulu, câci Israilulu celu vechiu trecendu marea ròsia si grabindu-se a ajunge la pamentulu fagaduintiei, candu fugià de tîranul Faraone aveà trebuintia de lumina, ca sê-i arete calea, si pentru aceea o columna de focu mergendu-i inainte l'au facutu sê tréca marea si desiertulu fâra pericul; éra Israilulu celu nou alu darului genulu celu santitu cu sangele celu facatoriu de viétia alu mant. nostru Is. Cs. vrendu sê tréca oceanulu celu mare a vietii si sê scape de Faraonele celu intielegatoriu alu intunerecului si ca sê ajunga la fericirea cea destinata lui de la Ddieu are asisdere trebuintia de lumina inse nu materiale si spirituale a Archiereiei, carea ca sê corespunda inaltei missiuni, are a fi constituita prin barbati d'in senulu natiunei; pentru câ beseric'a gr. or. e natiunale si ca atare a tuturoru natiuniloru adeverata mama dâ dreptulu la fie-care d'in medilocului a-si alege pe Archipastoriulu debuintiosu.

Mai nimerita si mai *norocosa alegere pentru* acésta de Ddieu scutîta dîecesa nu poteà fi alt'a, decâtu in person'a Ilustritatei Vòstre; câci caracterulu celu vertosu si nepatatu, tactulu celu prèntieleptu de pastoriu spirituale, sciintiele cele inalte insocite cu bogate esperintie, zelulu celu nobile si neobosîtu pentru luminarea poporului, spìritulu celu sublimu pentru apararea imunitatiloru bisericii sunt totu atâte-a virtuti, cari facendu-ve demnu de inalt'a acésta chiamare redîca pietatea respectîviloru fii sufletesci la cea mai inalta veneratiune.

Noi ne tienemu forte norocosi cu darulu acestu nòa de susu venitu, salutandu-lu ca pe o acuisîtiune de cea mai mare importantia, pentru aceea sperâmu, ba suntemu de acea tare credîntia, cumca Ilustritatea Vòstra cu toiagulu archipastoriei veti sci conduce corabi'a cea nevediuta a relegiunei aruncata pana acum incoci si incolo de valurile contrariloru la portulu acelui dreptu, spre care e indreptatita biseric'a; cu iubirea de dreptate veti scì redà poporului acele derepturi, cari le are densulu de la natura si de la mam'a sa biserica pe temeiulu legiloru Ddieesci si imperatesci, de care densulu pana acuma au fostu despoiatu, dreptulu àdeca a se folosî de limb'a sa propria si a inaintà cultur'a acestei-a; cu energì'a cunoscuta veti sci indreptà lipsele si indîgintiele in administratiunea bisericii, cu afabilitatea ce ve caractariséza veti sci mangaià pe fiii sufletesci cu meritat'a recompensare dupa suferintiele si necadiurile loru de pana acuma; in fine cu zelulu de parinte adeveratu, stergendu lacremele stòrse de strainii tempiloru vitregi, veti cautà a imbunì si sortea clerului lumescu, celui atâtu de apasatu, decadiutu si putienu consîderatu, si de s'ar cere si de la noi veri un'a jertfa, gat'a suntemu dupa potîntia a oferì conlucrarea si ajutoriulu nostru.

Cu aceste sentieminte de sîncera bucurìa si de adunca veneratiune cutezandu a gratulà Ilustritatei Vòstre intrarea in nou'a demnitate, ce o consîderâmu ca pe nisce diori, cari dupa intunereculu noptii vestescu ceriulu celu mai serinu pentru prosperitatea fiiloru sufletesci d'in dîecesa, rogâmu pe bunulu creatore alu universului ca tendiendu-ve braciulu seu celu prèpotericu, sê conduceti naea cea nevediuta a credîntiei, ce Vi s'au incredîntiatu, fara scadere la limanulu doritei fericiri, si amblandu indelungati ani intregu sanatosu si nevatematu pe carier'a acést'a pe câtu de inalta atât'a si grea se poteti incoronà grandîosulu opu alu organisarii cu successulu celu mai binecuventatu, ca biseric'a rom. ort. sê ajunga la acelu gradu de inflorire si norocire spre care dens'a de la provedîntia, ceea ce indrépta sortea poporeloru, dupa atâtea suferintie e indreptatita, preste totu facendu, ca dreptele nostre sperantie prin actîvitatea Ilustritatei Vòstre sê se realiseze deplinu.

Cari intr'altele gratìei si patrociniului archipastorescu cu profunda fiésca veneratiune comendati remanemu s. c. l. in numele preotimei montanistice Mihailu Vâlceanu, parocu.

O indereptare pentru On. publicu cetîtoriu alu stimatului nostru diurnalu „Concordia.“

Secasiu 8 sept. 1865

Candu am publicatu mai antâiu opulu mieu in Telegrafulu rom. num. 20 1862. si in Foi'a liter. num. 8. 1862 atunci am rogatu pre mai multi frati romani a primì asupra-si nobil'a sarcina de a adunà prenumeranti etc. si le-am numitu onoratele nume; mai de una-di in Telegr. rom. num. 55 publicai tîparirea si sumariulu acelei carti, si rogai pre langa Domnii colectanti insemnati in mai susu numitele diuarie si date inca pre câti-va barbati de ai nostri si amici, ca sê binevoiésca a ajutà latirea opului acestui-a in tote partile romanimei unii ca colectanti, altii ca patroni recomendatori. Sumariulu acest'a se publicâ si in multu stimat'a nostra „Concordîa,“ dar' acì nu se mai amintî neci cu o vorba de colectantii de mai 'nainte, ci se numirâ sîmplu numai colectantii cei noi, si acésta cercustare erà se o trecu cu tacerea, inse alalta ieri primìi de la unu amicu colectantu o epistola si me convinsei, câ densulu au sciindu, au nesciindu de anumirea sa d'in an. 1862. cetîndu publicarea opului cea d'in urma numai in „Concordîa“ éra nu si in Telegraf. rom. a venitu in perplesîtate si se mira, câ l'am trecutu cu vederea: asià pentru orientarea totuloru me vedu intetitu a republicà Onoratele nume ale Domniloru colectanti d'in 1862 de asta-data si in multu stimat'a nostra „Concordia,“ cari acù insirate sîmplu fara alte adausuri sunt aceste-a: DD. G. Baritiu, Pesta: B. Cosma; Temisiora: P. Cermena, T. Rosiu; Logosiu: J. Marcu, Dr. M. Marienescu; Caranseb. N. Andreeviciu; Meadîa: C. Tiepeneagu; Oraviti'a: Dr. D. Hatieganu, J. Novacu; Recitia: J. Popescu; Boccea mont. Z. Botosiu, M. Bontea; Iladi'a A. Popoviciu; Beseric'a alba: B. Raduloviciu; Jamu: S. Mangiuca; *Ciacova*: N. Nicolaeviciu; Becicherecu: P. Fisegianu; *Panciova*: *Petru Grasu*; *Comlosiu*: J. Barbulescu; — Cernâuti A. de Hurmusachi si A. Pumnu; Vien'a: Z. de Mocioni

Nicol. T. Velia.

ROMANIA.

„Epoc'a“ de la 4 sept. / 23 aug. scrie: Maria Sa Domnulu a intratu Domineca séra in residenti'a de vera de la Cotroceni. Municipalitatea Capitalei a presentatu Mariei Sale unu buchetu, pre care Domnitoriulu l'a datu dlui Ministru de resbelu, dicandu-i, sê incunune cu densulu armat'a. Dupa acést'a, ni se spune, câ intrandu in salonulu unde se aflau adunati toti capii de corpuri, Mari'a Sa li-ar fi adresatu nisce cuvinte in laud'a armatei, ce noi nu cutezâmu a le publicà ne fiindu sîguri de adeveratii termini. Se dice câ Mari'a Sa ar fi vorbitu si despre deplorabilele evenimentu de la 2 augustu si nu i-au datu, câtu de putinu, ace'a-si insemnetate la care l'a redîcatu D. Generalu Florescu, prin desele dsale proclamatiuni cu cari ingrigise pe cetatieni. Se vede câ D. Ministru de Interne, in marele dlui amoru pentru ordîne si linisce, s'a fostu insielatu asupra adeverului.

Ce'a ce mai preocupa acum'a pe bunii nostri cetatiani si le-a atiâtiatu cea mai via curiosîtate este rapedea plecare d'in tiéra a Dîrectorului Generalu alu Posteloru si Telegrafului D. Maioru C. Librecht. — Acésta neasceptata dîsparitiune a facutu pe tòta lumea sê se intrebe pentru ce? Pentru câtu tempu acésta lipsa?

Unii mergu cu naivitatea pana a crede câ D. Librecht a plecatu pentru tot-deun'a; cei ce cunoscu inse rolulu importantu ce domni'a lui a jocatu pana acuma in tiéra, nu ascépta de câtu alu vedè in curendu revenindu pentru fericirea nostra; câci de ni s'ar intemplà nenorocirea sê lu perdemu pentru totdeun'a, nu sciu, dieu, cine va sê mai descurce socotelele Telegrafului, cari nu sunt regulate de 5 ani de dile.

Departarea Dlui Marghilomanu de la Prefectur'a politìei, de va fi adeverata, nu ne a intristatu mai putinu. Domni'a sa are merite

netagaduite, talente mari politicesci si o iscusînţia si dibăcănia vrednice de admirata. Toţi sciu că n'a fostu hotîa in Bucuresci pe care dumnăului se nu fi pusu man'a si nu s'a potutu viaţa vre unu complotu fara ca Dîui se mu mirose numai de ddîu. Este in adevăru o perdere retragerea unui asemenea omu inse noi sperămu că o asemene ilustra capacitate nu pote remanè multu timpu la o parte. Ne va reveni si Dîui ca si Dîu Libreciti.

Pana atunci se ne vedemu de necazurile nostre, de pasurile nostre ciei de nu ne vomu gandi mai serîosu la cele ce trebuesu, de nu ne vomu ingrigi mai bine de interesele cele capitali ale tierei i, nenorociţa va fi mare. Si in adevaru, ce lovitura mai mare pe poţi iabi, de cătu lipsa de producte, de cătu fometea. Sunţemu amenintati d'a o suferi si aceşta cum le-am pattitutu altele multe pana acum. Se nu atdam' dar' la ciu cu manile in sinu si se nu dicemu ca Turculu „ce este scrisu la capulu nostru trebue se se implenţe" ci se se misciumu, se preuităpainăpmu reulu pana este inca timpu.

Guvernulu dar' se fie mesurele cele mai grănicere pentru ca prăda de pamintu ale mai lipsesca agricultorilorui, se li se dee semintia dacu timenu se avemu ce culege. O asemenea intielepta despusetiune, de multu ar fi trebuitu a'o la guvernulu cei de ci nu mai se plange lumea de lipsa grăului de seminţa. Sperămu inse ca acumu ajutoriulu ce trebue datu agricultorilor nu se va mai intardia.

Dar cu nenorociţi arestati de la 3 augustu ce s'a mai otariţu? Nu se scie inca nimicu despre sorţea lorn. Dumnedieu se luminece pe cei potentici ai ţerei se se mai scăpăm mai multu timpu victima unei neaudite nedreptati

Scóle satesci in Romania.

Articululu urmatoriu despre starea scoleloru din Romania ce lu reproducemu din „Tromp. Romanu" si adevaratulu Radimi di Romanii despre Carpati si in asta privintia sunt frati cu noi, atâtu in privintia frecventarei scoleloru, a progresului, administratiunei, cătu si in privintia salbatiloru invetiatorei. La puntulu din urma inse este o mica deosebire, in cătu in Romania invetatoriulu i moru cati alergatori si mpa ulturi, era la noi i se strica numai incaltiamintele, căci invetiatorii nostri sunt mai seraci de cătu se aba cai, cela putienu noi n'avemu cunoscutia d'una atare casu. Casu'a scolei n'are nu'n'dintre cele mai multe desbatute, dar' mai putienu innaintata, inca nu potemu prevedè candu se va stirni in noi unu picin de energia. Stiindi ca nemulţiumiţi de cultur'a loru, noi nisuimu a cuprinde unu locu frumosu in concurţulu poporeloru, dar' perdemu d'un vedere ca spre aceea se pote ajunge numai cultur'a, nu atâta innaintia, cătu mai multu generale. Ecca articululu cestinutu:

De la 1840 pana la 1848 scóle au functionatu necontenitu in Romania muntena, si numene nu pote tagadui progresulu ce facusesera.

La 1848 voinţ'a strainiloru . . . si mai ales ceo, a ucisu ca scóle cesnnali si de inchise, si ţiranulu din Romania ajunse derâdere strainilorn. Acuma cuincrţi'a ţiorui ale strainiloru dăra satu-si unde ne aflamu cu instructiunea publica? cáci sunt 8 ani de candu s'au redeschisu scóle la sate, si toti scimu ca, mai mare s'au ajunsu in numulu scoleloru, si d'in nenorocire Romania ste totu intuncea tot. Scóle la sate, sunt ajuse iutr'o stare vrednica de gelu, si una strainu ar dice că le tinemu prea bune, si parcă ar fi una mijloca de specia ala mea?, cauda s'a veditu pe alocurea numiti invetiatori la sate nisce copilasi cu vera'e de dice ani, si candu ara veduta in atu loguri numai nisce nesopăli domnetici cari nu cunosen nici abecedariulu.

Invetiatorii la comune, de tieni ch'a scóla sau si de nu tienu, institutori superiori la impartia lelu, ei totu că si chiar asiu, nu'n'a se dice că de a morita si cai alergenda la superioritate duga lela. Primaver's, candu sunt detori invetiatorii se vina la scóla judeţiului i se prepara la scientiale preserie in programa, deca n'aduca plocsulu obicinuitu se intorcea a casa in acea di cum au venitu.

Program'a fostei eforie a scóleloru, pentru numiţie invetiatorilorui si alete a fostu mai in toti anii afasiata; reulu este la culme, că lumin'a nu se pote aduce in masa a poporului dupa dorinţ'a guvernului de tote samele de bani că se aruncu in numele scóloru satesci; ciei numai revisoratulu ne costa pe anu peste o diumatate milioanu lei.

Revisorulu de scóle Samuilu Ostaciesu avea acum 4 ani lei 200 lefa pe luna si asta-di are 1500. Pregătesia este tota'n'dinsu'n'ldin'a; unu revisoru de scóle are acum de 7 ori mai multu de cătu a avutu in trecutu.

Scóle comunali se revedeà inainteu anului 1847 de către invetiatorii ce se dedeau vîrtu la invetiatura si moralitate in scóla judetului, si acei revisori fiindu eciti d'un mildiecta cuminţenia, si fiindu numiti pe cătu o plasa, pocrenu in tempulu cruel si faca de 2 ori pe luna revistune scóleloru.

Dice inca-o-data, reulu este mare, cănci calităţiuna o gradina de mai multi ani, si nu potemu scóte d'unt'unu'n mai nici o roţa.

Institutorii superiori pe alocurea, sunt mai latesti, mai iscusiti, si pote mai bunu'n cunoscintile scolastece de cătu profesorii d'in anulu 1848, si d'in nenorocire nu scota dupa bancele scóleloru de oraşe de cătu cersitori de functiuni.

Inaintea anului 1848 se respectà recunoscerea de către judeţiu a invetiatorilorui, dar'a se trebuiaà de a cunósce o *arte*, si precii le aduceà aminte neuitarea religiuni; ata-di inse sate atâ-fălu: ad fiecarta de aste si fiecarea fara toti programa ja-nimii. Sinutia dara trebuintîa a roga cu cuchere pe dnulu ministru si onor. membri de la instructiune si a aince alese priviera la scóle satesci, si se ieu in esaminare dara proiecte ce au depusu in academie de dna Iônu Poriaunu inca de candu se afăà institutoru la scóla primaria d'in orasiulu Giurgiu, unulu pentru instructiunea superioru si altulu pentru formarea unei societati literarie, in care se figureze toti profesorii; dara proiecte ce sunta in stare a da abora instructiuni Din Ministerulu Instructiunei se proiectulu ace cum trebue se se face revisiunea scoleloru satesci, si se cunosca cuor. dnii de la instructiune, cu numai la scóle satesci se cere neaparatu revisori, ciei sunt multi d'intre invetiatorii cari au fostu forte multu ve-nirea dosa a revisorelui in scóla, pentru a face progresu cu fii atenitori la invetiatura.

Scóle de unu esemplu de institutia de revediţu cáci dni profesori si-cunosca misiunea, si au sengiuri grige că sunt respunditori inaintea parintilorn de copii; că oranzii acia si ica scoetul'a institutorilui candu va face pe'n'dinsu'n'ldin'a ca bietulu ia-tinu finuia intunecata si nepretuinda invetiatur'a de multe ori mitue pe invetiatori si ne le ica copii la scóla?

Se nu credăa nimene, că deca va schimba programe, deca va mai lefelo, si va inaintii personalulu in scóla satesci totulu; d'intu cuerta, mariesa lelu ca a facuta asta-di, si ca ea va ajunge pe jumi de numai inainteasca nici o arte. Asta-di veti pe fiulu arindasului politiaiu si pe alu cojocarului sapein.

A. Dimitrescu.

VARIETATI.

= Ni se scrie din Arada: că scolo in $^{8}/_{17}$ a lunei curinte se va intempla solemitatea publicarei Diplomei autonomiei ce primesce Episcopia Diecesei Aradane, respectiva la amplierea ei cu unele parti adnesate d'in Banatulu Temisianu. — Solemitatea va avè cevasi forma de instalare, la care d'in partea guvernului va fentinà pre domnulu comite superenu alu comitatului aradanu Ittea Sa Dîu George Popa. — Invitarile la aceesta solemitate — dupa cum adauge corespondentele — se si facuta d'in partea venerabilui Episcopu diecesanu, si e mai multu de cătu probavera: că la aceesta solemitate vora concurge romani numerosi nu numai d'un partile nemedificate intemeiate, si ei de ce pare, apoi si d'o esperienţa viua bucuriei comune, ce o au produsa faptele cele prospete intemplate la romani pe terenulu besericescu.

= *Bibliografia.* „Reformat" si adogu acirea imbucuratoria ca placutulu poetu alu natiunei nostre din Gr. H. Grandea va eda curundu o colectiune completa a poeseiloru sale, care va purta titulu „Mirosulu" O naturalistu mai ales de specia ala mea?, cauda s'a veditu pe alocurea numiti invetiatori la sate nisce copilasi cu vera'e de dice ani, si candu ara veduta in atu loguri numai nisce nesopăli domnetici cari nu cunosen nici abecedariulu.

Invetiatorii la comune, de tieni ch'a scóla sau si de nu tienu, institutori superiori la impartia lelu, ei totu că si chiar asiu, nu'n'a se dice că de a morita si cai alergenda la superioritate duga lela. Primaver's, candu sunt detori invetiatorii se vina la scóla judeţiului i se prepara la scientiale preserie in programa, deca n'aduca plocsulu obicinuitu se intorcea a casa in acea di cum au venitu.

Program'a fostei eforie a scóleloru, pentru numiţie invetiatorilorui si alete a fostu mai in toti anii afasiata; reulu este la culme, că lumin'a nu se pote aduce in masa a poporului dupa dorinţ'a guvernului de tote samele de bani că se aruncu in numele scóloru satesci; ciei numai revisoratulu ne costa pe anu peste o diumatate milioanu lei.

= Ecca articululu cestinutu: Se va publicarea către *nationalitatea* O. publica, spre a veni *integratoriu* unui *juriu* romanu, carele *în ţiua'a nesiâlatoreiu e în periculu de a se-intrevinge cu cuvinte ajudatoare dupa de ajutoriu acum cu succesu imbucuratoriu în unulu alu IV lea. Ofertele morisinose se se adresese la Redactiunea acestui diarnalu, prin care se vora cetiri în publicu.*

Redact.

Proprietariu si editoriu: **Sigismundu Pop.**
Redactoru respundietoriu: **Alexandru Romanu.**

INSERTIUNI.

INSTITUTU

de cărămere și invetăiurea comerciale a lui

NICOLAU RÖSER

în Pest'a

Cetatea interna, Domnului-Tanczsul (Landstrasse) Nr. 4. în casa proprie.

Scol'a mea comerciale constă din patru clase, o mare; dose clase pregatitorie, în cari alumnilora se dă invetăiura generale, *si din dose clase proprie comerciale*, în cari alumnii se cercacu a nume si d'in temeiu pentru statutulu negotiatoresu (comerciale).

Obieptele invetiamentului sunt:

I. Obieptele cari innaintesa cultur'a generale:

1. Religiónea, 2. Limb', ammu-a) cea nemutiesca, b) magiara, c) francesca, d) italianeseca si e) cea latinesca. 3. Caligrafia, a) ammutiesca si b) latinesca. 4. Compatulu (socot'a) si a nume cu privire la computulu de capu: a) socota cu numeri si b) Algebr'a. 5. Geografia si istoria. 6. Scitintele naturali: a) istoria naturale, b) Fisica. 7. Desemnulu: a) desemnu cu man'a libera si b) desemnulu geometricu. 8. Gimnastica: a) Notulu (in scol'a de notu pre Domnu) si b) salutulu (scu, dantu).

II. Obieptele practice, sau propuse pre temeinu a cunoscutu crescere generale:

1. Scitintia comerciale, enciclopedia a totaescintia comerciale. 2. Stilistica si corespundintia comerciale. 3. Aritmetica (numerica) comerciale. 4. Tinerea cărtilora comercialu in părti duplice; acestui studiu se adăugu depăsiterile in Comptoir. 5. Legea Cambiale. 6. Legea comerciale. 7. Cunoscintia dunaniria (de vâm) si a monopoliuriu. 8. Economia natiunale. 9. Technologia. 10. Mechanica. 11. Cunoscintia Marfariloru. 12. Dreptulu privatu.

In a sieciăi-mentu'lu meu se primesu alumni (invetăcei, elevi) de acei-a, cari se concerdu cu totulu îngrăgintiei mele. Competintia pre una anu a scolei'ei face in penalnanta 472 fl. 50 cr. v. a. Anulu scolăstiou se incepe cu 1 optovre si se inchiaia (finesesc) cu căpetulu lui Augusta.

Spre ulteriorea indreptare servesce programa institutului carei dupa dorintia se tramite bucurosu.

Nicolau Röser

(3—4) proprietariu si Directoru.

Am onore a acestă prin acesta p. t. pă-blicu, din am marita depusetoriulu meu de tota folosiu de unelte de piesu stimulatoriu, scadienda totodata pretiurile cotiorosu prekănăcăiorilorU. Anume recomendu depusetoriulu meu cu 4 fl. in suma; *cuptorie de incălditu* (de la 2 fl. in suma v. *Mobile de ferru* (scaunele cele mai elegante). *Lampe Luetre* (pentru luminare cu gasu, petroleu ori oleu); *Patenlu ori Ofen* (pentru, cu 20—26 cr. pundul. Mai incolo *coperinie si scăcerie de piesu si plen. Pace de apa* transportabile, *stropitorie de grădina si apparate de spălatu*. Se primescu si cei ce vă-ndăruare de folosiu gratis. **E. HOROWITZ**

Fierăstrăiu (depositu) si Lumănăria in Pest'a, strat'a regelui Nr. 6. (4—12)

Concursu.

Pentru vacant'a statiune invetiatoresca d'in Cainatiu, Protopresbiteratulu Chis-Ianului, cu carei suntu imprenate urmatoriele emolumintie: 120 fini v. a. — 12 cubule de grâu, 6 cubule de cucurezu, 12 orgii de lemne, 30 mâgi de fânu, si cortelu libera cu gradina.

Voitorii de a ocupă acesta statiune, suntu avisati recurseale sale trebuinciosu instruate, si adresate către venerabilula Consistoriu diecesanu d'in Aradu; — pana in 10 septemvre a. c. s. v. a le transpune la suscirinulu in Chitichaziu (Kétegyháza).

Chitichaziu in 7 augustu 1865.

Petru *Chiriseru*
Protopresbiteru si Inspectoru distr. scolariu.

(2—3)

Concursu.

La statiunile invetiatoresci vacante d'in Cianadu si Tornia, Protopresviteratulu Aradului, cu care suntu imprenate urmatorele emolumintie; si adesa: cu Cianadu 120 fl. v. a. 'y cossinu de pamentu aratoriu, 10 orgii de lemne, cortelu libera.

Era cu cea d'in Tornia 300 fl. v. a. 6 orgii de lemne si cortelu libera;

Se poftescu invetiatori cari scia si limba serbesca.

Doritorii de a ocupă statiunile acoste sunt avisati recursele loru instruate cu documintele de lipsa, si adresate către Protosinatulu Consistoriu d'in Aradu; pana in 14 septemvre a. c. st. v. a le substerne la subscriulu in Aradu.

Aradu 17 augustu 1865.

Ioan Ratiu
Protopresviteru Aradului
Inspect. distr. de scóle.

(3—3)

Masine de cosutu adeveratu americane

precum si masine de cosutu a Companiei americane d'in Hamburg si a altoru fabrice.

Pentru economie, fabrice de rufe, calciunari, croitori, curelari etc. pre langa garantia in scrisu pre 5 ani, conditiuni acomodate pentru platire si instructiune gratis, se căpeta de la 115 fl. in susu: *in depositoriu de masine de cosutu adeveratu americane ale lui Wheeler et Wilson d'in Nou-Yorcu, in Pesta*, Langula Josefinu Nru 15 in Patruanghiulu nou, in casa'a diui cr. Covaciu. (4—4)

Se căpeta aici si *stracovatore de apa (destilatore)* d'in carbune plasticu, si *Recorditore fara de ghiacu*, inchise armetice, carl la expusetiunea de Pest'a d'in estu anu, fura premiate cu 2 medaile clasea I. (Fiindu ap'a curata mediulocelu cea mai bunu pentru impedecarea colerei, stracoratorele acoste-a suntu de folosulu celu mai mare in locurile unde nu este apa curata si sanetosa.)

Fabrica chem. de Aprindiore
a lui
LEITNER & GRÜNWALD
Pest'a strat'a regelui Nr. 3.
recumenda fabricatulu loru de nou imbunetatitu, cu deosebire aprindiorele loru de salonu, cu pretiurile cele mai ieftine.
Lista prètiurilorU se trimete poftitorilorU franco. (5—6)

FRANCISCU WALSER.

Tornatoriu de clopote in Pesta, anghiulu formatu de drumulu Kerepesiului si strat'a crucei, recumenda p. t. publicu si onoratelu comunitati, clopotele ce se torna in etablissementulu seu, garantandu despre tranisicea si tonulu armonicu alu loru.

Clopote montate cu cele patentatu de fiera tornata.

Clopotele montate imbunetatite dupa noulu mieu metodu provediate cu coifuri de fiera tornatu, patentate de inalt. Regimu; potendu-li-se inverti-corum'a, tienu forte multu, incungiuraindu-se ori ce surfiru; — pentru a le trage se poftescu una potere forte mica, — pentru stabilitatea turnului santa de folosu, fiinducă o delaturata si cea mai mica cutremurare a dumpenei clopotalui. Clopotele montate dupa acesta metodu se potu asiă in toru, căte sunetala se imprastie deplinu si si-ajungu prin acest'a tarn'a si estensiunea cea mai mare, ori ce diasonu inse precum si infocatoriele sunetelor plangatorie a le clopotalui suntu cu totulu delaturate.

Se primescu totudeun'a si clopote vechi si se straforma dupa aceesta principia nou cu pretiurile cele mai moderate.

Se căpeta aici si totu felulu de

Pusee de apa etc.

pre langa garantia despre bunetatea loru. (4—6)

Antâ'a Fabrica de

GUMI-LACA SI DE UNTURA

cu privilegiu imp. reg. cesariu

a lui Ch. Roth si Comp.

Viena, Drumulu Ferdinandu Nr. 15.

are de vendiare (15—24)

Untura Lucitória

pentru curele si unelte de piele

se intrebuintiesa si pasua ach la cea mai mare parte a ostirii img. reg. si e recunoscuta de comune ca cea mai buna pentru curatirea si conservarea uneltelorU de piele. S'a recumendata prin profesiu'a militare imp. reg. generale a tierei. Antiulu respectivu se pote vedé la representantele nostru pentru Ungaria in Pest'a: D. L. C. Tornay. Spre deprada amatoriu'a

Adevertisa!

Dupa incercuri facuta cu untura lucitória a lui Ch. Roth, profesiu'a legimii trebue sa declaare cumca intenusera si adevarata, si cumca nu pate mai bun pentru curatirea uneltelorU de piele, etc.

Comarnia, 18 maiu 1865. De la profesiu'a legimii de tunari Nr. 12: Baron. Vernie
in numiu'a diui colonelu
Angerer, m. pr. locot. de cel.

Asemene se gatescu in fabric'a aminitita tota felulu de vernici de gumi-laca si de oleiu, apoi

Untura de Palmatinu de cerutu caltiaminteie

nou inventata si forte indemanatecă atâtu pentru militari câtu si pentru cumparatorii civili.

Probe si pretiulu curintie se tramitu dupa posta.

Cu tipariulu lui TRATTNER-KAROLYI.